

rijksuniversiteit
groningen

Wetenschapswinkel Courant

Jaaroverzicht 2015

Inhoud

Voorwoord	3
Wetenschapswinkel Taal, Cultuur en Communicatie Gedeelde literatuur	4
Bèta Wetenschapswinkel Grunn, greun en gruinte	6
Even voorstellen: Anouk Donker en Lieneke Ritzema	7
Wetenschapswinkel Geneeskunde en Volksgezondheid Slim leven	8
Dublin, here we come (1)	10
Wetenschapswinkel Onderwijs Een bruggetje naar de middelbare school	12
Wetenschapswinkels in de media	13
Een jaar in beeld	14
Kenniscentrum Filosofie Filosofiestudenten in de Van Mesdagkliniek	16
Open en anders! Op weg naar een nieuw netwerk	17
Green Office Gaan voor groen	18
Dublin, here we come (2)	19
Wetenschapswinkel Economie en Bedrijfskunde Water management in India	21
Kenniscentrum Filosofie #DeNacht15: Vragen stellen en beantwoorden	22
Greenest Research Wanted: Sustainable Researcher	23
Prijsvraag Win een duurzaam en maatschappelijk verantwoord verrassingspakket	24
Column Sanne Raap	24
Column Saskia Visser	25
Publicaties en presentaties in 2015	26

Colofon

De Wetenschapswinkel Courant is een uitgave van de gezamenlijke wetenschapswinkels van de Rijksuniversiteit Groningen.
Mail voor gratis abonnement: tawi@rug.nl

Redactie: Karin de Boer, Yanike Sophie, Saskia Visser en Karen de Bot
Vormgeving en layout: Kasemir Publiciteit & Vormgeving
Druk: Facilitair Bedrijf RUG, GrafMedia

issn: 1389-8612

Van de meeste besproken projecten zijn rapporten en artikelen verschenen. Deze zijn gratis te downloaden via www.rug.nl/wewi. Mocht u verdere interesse hebben in een van de besproken onderwerpen, neem dan contact op met de betreffende winkel.

Wetenschapswinkels

Bèta Wetenschapswinkel

Nijenborgh 4, 9747 AG Groningen
Karin Ree: c.m.ree@rug.nl / 050 - 363 4132
Karin de Boer: m.k.de.boer@rug.nl / 050 - 363 4686
Henk Mulder: h.a.j.mulder@rug.nl / 050 - 363 4436
Wewi-fwn@rug.nl
Twitter: @betawinkel

Wetenschapswinkel Economie & Bedrijfskunde / Careers Company

Postadres: Postbus 800, 9700 AV Groningen
Bezoekadres: Duisenberg Building, Zernikecomplex, Nettelbosje 2, 9747 AE Groningen
Elise Kamphuis: info@careerscompany.nl / 050 - 363 7182

Wetenschapswinkel Geneeskunde en Volksgezondheid

Postadres: UMCG, Sector F, Wetenschapswinkel G&V, Postbus 196, 9700 AD Groningen
Bezoekadres: Hanzeplein 1, Gebouw de Brug
Jolanda Tuinstra: j.tuinstra01@umcg.nl / 050 - 363 9080

Wetenschapswinkel Onderwijs

Grote Rozenstraat 3, 9712 TG Groningen
Anouk Donker: 050 - 363 9116
Lieneke Ritzema: 050 - 363 6997
Wewi-onderwijs@rug.nl

Wetenschapswinkel Taal, Cultuur en Communicatie

Postadres: Postbus 716, 9700 AS Groningen
Bezoekadres: Oude Kijk in 't Jatstraat 26, 9712 EK Groningen
Saskia Visser: 050 - 363 5271
Karen de Bot: 050 - 363 5887
tawi@rug.nl

Kenniscentrum Filosofie

Oude Boteringestraat 52, 9712 GL Groningen
Marc Pauly: 050 - 363 6948
Sanne Raap: 050 - 363 9370
kcf@rug.nl

De wetenschapswinkels op internet:

www.rug.nl/wewi

De wetenschapswinkels op Twitter:

@ScienceShopsRUG

De wetenschapswinkels werken samen met de Green Office, Visserstraat 49, 9712 CT Groningen,
Yanike Sophie: 050 - 363 4884
greenoffice@rug.nl

Zullen we kennis maken?

Met veel plezier presenteren we de **Wetenschapswinkel Courant 2015**. Hierin vatten we al onze activiteiten en resultaten samen van het afgelopen jaar. We keken terug naar het lustrumjaar en de feesten in 2014. De 400-vragen zijn als tijdsdocument samengevat in het boek "Waarom is een paard niet zindelijk? en 399 andere vragen aan de RUG". En we keken en kijken vooruit, want er is werk aan de winkel! Met ons uitgebreide netwerk binnen en buiten onze universiteit zetten we meer en meer stappen in multidisciplinaire projecten. Afgelopen jaar zijn wij ook landelijk aan de slag gegaan door de groei van ons netwerk in een nieuwe vorm te gieten: een netwerk van Wetenschapswinkels, kenniscentra, Career Companies, kennisinstituten, Green Offices, valorisatiecentra, Technology Transfer Offices. Internationaal zijn wij al jaren actief in het Living Knowledge netwerk. Bij ons staat altijd voorop: Zullen wij kennis maken?

Vragen stellen is de kern van de wetenschap. Het succesvolle lustrumproject '400 dagen voor 400 vragen' hebben wij op een speelse en publieksvriendelijke manier een vervolg gegeven. We hebben met de 400 vragen een groot Triviantspel gemaakt. Student en Stadger speelden tegen elkaar, beantwoordden vragen en maakten kennis tijdens de Nacht van Kunst & Wetenschap. Dat smaakte naar meer, daarom nemen we deze zomer het spel mee naar het Living Knowledge congres in Dublin. In dit jaarbericht kunt u ook kennismaken met een aantal van onze internationale collega's, die wij zullen ontmoeten in Dublin. Zij stellen zich voor en blikken vooruit op het congres.

Tot slot heeft Jolanda Tuinstra per 1 januari 2016 de voorzitterschapshamer doorgegeven aan Karin de Boer: aangenaam kennis te maken!

Veel leesplezier.

Jolanda Tuinstra
Karin de Boer

2015 in cijfers

Statistisch overzicht vragen en projecten 2014

	Vragen	Afgehandelde vragen	Studenten	Medewerkers	Ext. Publicaties	Presentaties & evenementen
Bètawinkel	73	50	46	2	23	35
Economie & Bedrijfskunde	21	14	49	5*		8
Geneeskunde & Volksgezondheid	28	22	16	4*	11	2
Kenniscentrum Filosofie	9	6	6	3	9	2
Green Office	36	33	15	6**	-	28
Onderwijs	9	6	6	2	5	4
Taal, Cultuur & Communicatie	18	18	144	2	44	18
Totaal	194	149	282	24	92	97

* waaronder 1 vrijwilliger, ** waaronder 5 studenten

Gedeelde literatuur

Een bijzonder participatief onderzoek met steun van NWO

De wetenschapswinkel Taal, Cultuur en Communicatie werkt al vijf jaar samen met de Stichting Senia, een landelijke vrijwilligersorganisatie die leesgroepen vormt en ondersteunt. Studenten letterkunde maken namelijk leeswijzers voor Senia. Dat zijn korte documenten met achtergrondinformatie en discussievragen bij een boek, die door de leesgroepen gebruikt worden. In 2015 werd deze samenwerking uitgebreid en verdiept dankzij een subsidie van NWO (Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek) in het programma Alfa Meerwaarde. Hoe ging dat en wat leverde het op?

Door Saskia Visser

Actieve lezers en cultuuroverdracht

Nederland is rijk aan leesgroepen. Overal zijn georganiseerde of vrienden-groepen actief die afspreken welke boeken ze gaan lezen en daar vervolgens met elkaar over gaan discussiëren. Deze lezers kunnen met elkaar uitwisselen wat ze van een boek vinden, wat ze erin herkennen of wat voor inzichten het hen heeft opgeleverd. Natuurlijk betekent een leesgroep gezelligheid, maar via het boek en de discussie leg je ook gemakkelijk een verbinding met je eigen leven en de samenleving. Hoe kijken we naar anderen en wat vinden we echt belangrijk? En wat is het geheim van een goede discussie? Dat is niet alleen interessant voor de lezer en de leesgroep, ook wetenschappers hebben belangstelling voor actieve lezers en hun discussies. Het zegt immers iets over de waarde van literatuur in de samenleving en over de manier waarop cultuur (ideeën, normen en waarden) wordt overgedragen. Al met al een boei-

end onderwerp voor zowel onderzoekers als organisaties die leesgroepen ondersteunen.

Samenwerking versterkt dankzij Alfa Meerwaarde

In de zomer van 2014 startte het project Gedeelde literatuur. Een samenwerking tussen drie maatschappelijke organisaties, Stichting Senia, Groninger Forum Bibliotheek en de Bibliotheek Eemland (Amersfoort e.o.) en drie senior onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen: Sandra van Voorst, Jeanette den Toonder en Petra Broomans. Het thema van onderzoek werd uiteraard Cultuuroverdracht in leesgroepen. Alle betrokkenen waren ervan overtuigd dat samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en wetenschappers veel op kan leveren. Maar wanneer je echt iets wil bereiken, zijn tijd en financiële middelen vaak geen overbodige luxe. Gelukkig erkent ook de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) het

belang van dit soort samenwerkingen en ondersteunt zij deze o.a. via het programma Alfa Meerwaarde. Binnen dit programma kan de tijdsinvestering van onderzoekers in een dergelijke samenwerking vergoed worden evenals de kosten voor bijeenkomsten en het toegankelijk maken van onderzoeksresultaten. Dankzij de toekenning van een Alfa Meerwaarde-subsidie kon er echt geïnvesteerd worden in het project Gedeelde literatuur. Het avontuur kon beginnen.

Op onderzoek in de wereld van leesgroepen

Geheel in wetenschapswinkelstijl werkten we in Gedeelde literatuur met studentonderzoek. Dankzij de Alfa Meerwaarde-subsidie kon er dit keer echter een speciaal interdisciplinair onderzoekscollege opgezet worden, waarbij vertegenwoordigers van Senia en de bibliotheken ook een aantal malen aanschoven. De wetenschapswinkel ondersteunde het proces. Het contact

Masterstudenten gingen op onderzoek uit in de wereld van leesgroepen

was nodig om onderzoeksvragen op tafel te krijgen die zowel wetenschappelijk als praktisch interessant waren. Maar ook om elkaar beter te leren kennen, elkaars taal te leren verstaan en daarmee het vertrouwen te krijgen dat noodzakelijk is voor een succesvolle samenwerking.

Uiteindelijk gingen achttien masterstudenten van de Faculteit der Letteren op onderzoek uit in de wereld van de leesgroepen. Dankzij de samenwerking werd het mogelijk om echt een beeld te krijgen van wat er gebeurt. Honderden enquêtes werden ingevuld, tientallen leesgroepen kregen bezoek en experts werden geïnterviewd. Dit veldonderzoek werd gekoppeld aan theorieën over leesgroepen en cultuuroverdracht. De deelonderzoeken vormden een gevarieerd mozaïek. Zo keken studenten o.a. naar hoe het eraan toegaat in Duitstalige leesgroepen, hoe leesgroepen geschiedenis zich voorbereiden op de discussie en waarom mensen stoppen met een leesgroep. Maar ook niet-traditionele leesgroepen als online leesgroepen en leesgroepen in de gevangenis werden onder de loep genomen.

Onderzoeksresultaten terug bij de lezer

Alle onderzoeken werden gepubliceerd op de website van de wetenschapswinkel, maar er was ook tijd en geld over

voor een verbindende publicatie. Sandra van Voorst stelde het handzame en publieksvriendelijke boekje *Gedeelde literatuur, cultuuroverdracht* in leesgroepen samen. Op een symposium werden de eerste exemplaren aan de partnerorganisaties uitgereikt. Docenten en studenten presenteerden er ook de resultaten aan de medewerkers van de partnerorganisaties en uiteraard werd er uitgebreid gediscussieerd over de aanbevelingen en de praktische consequenties en vervolgstappen.

Tot slot kwam de informatie ook weer terug bij de leesgroepen zelf. Op de drukbezochte Senia-lezersdag presenteerden student Marjon ter Harmsel en Saskia Visser het project. Het publiek was enthousiast over de presentatie en het boekje. Dat het Alfa Meerwaarde project echt verdieping heeft geboden aan een al bestaande samenwerking blijkt wel uit deze reactie van een leesgroeplid: "Ik had voor deze workshop gekozen, omdat zij (studenten van de Rijksuniversiteit Groningen, red.) onze leeswijzers maken. Nu begrijp ik nog beter dat je met hun vragen veel kanten op kunt gaan, passend bij je instelling als lezer."

Wilt u meer weten? Op www.rug.nl/wewi-gedeelde-literatuur vindt u alle deelvragen en leest u hoe u het boekje *Gedeelde literatuur* kunt bestellen.

Studenten reiken de eerste boekjes uit op een landelijke conferentie

Grunn, greun en gruinte*

Hoe zou de stad Groningen eruit zien als studenten het voor het zeggen hadden? Groen en lekker, zo blijkt uit een scala van projecten van de Bèta wetenschapswinkel. Stadsecologie, groene Zernike campus, stadslandbouw, lokaal geproduceerd voedsel, schone logistiek: de duurzame toekomst lonkt!

- (1) Thom Abeln, bachelorstudent Technische Bedrijfskunde, maakte een plan om 10% van de elektriciteitsvraag van de Rijksuniversiteit Groningen te voorzien via zonne-energie
 (2) Niek Velthausz, bachelorstudent Technische Bedrijfskunde, werkte voor Groningen Bereikbaar mee aan een project om E-bikes voor studenten en scholieren betaalbaar te maken
 (3) Emma van Dijk, Bart Geerdink, Jorien Meems, Jasmijn Staal, Yoran Staas, Hilde de Vries, De eetbare stad; hoe kan stadslandbouw bijdragen aan duurzaamheid in Groningen; minor People Planet Profit
 (4) Promotieonderzoek van Faris Nizamie en Tuan Ahn Nguyen, prijswinnaars van de Green Mind Award 2012 en 2014
 (5) Moniek Gommers, Ecologie Zernike Campus, de toe-

- komst voor de natuur op het Zernike Complex, Stage Science Business Policy
 (6) Simon Brouwer, Lotte Hinkel, Julia Uniken Venema, Marijn Vonk, Andries de Vries, Gerjan Wubs, Symposium Sustainability in Education, 7 okt., Honours leadership lab
 (7) Roy Gommer, Joey Koning, Nynke Kooistra, Maurie Mutsaers, Etienne Wilkens, Groen grunn, plan voor ecologie in de binnenstad; minor People Planet Profit
 (8) Menno Stellingwerff, Lisette Stevens, Malenthe Teunis, Honours College, prijswinnaars Green Mind Award 2014
 (9) Koen Luppens, De Zwammerij, van koffiedik tot oesterzwammen, bachelorproject Technische Bedrijfskunde
 (10) Anno Veltman, Regionale logistiek voor voedingsmiddelen, bachelorproject Technische Bedrijfskunde

Door Karin Ree

Groningen, 1 juni 2020

8.00 uur Student Sicco rekt zich nog eens lekker uit. Vanuit zijn slaapkamerraam heeft hij zicht op de zonnepanelen op de overkapping van de parkeerplaats van het Harmoniegebouw (1). Een mooie gedachte dat hij zijn E-bike kan opladen met groene energie

(2). Die zal hij vandaag nodig hebben, want het wordt een drukke dag.

8.30 uur Op naar de Zernike Campus. Onderweg fietst Sicco eerst even langs de studentenmoestuin Frankville om de sla water te geven, een beetje te wieden en een kratje peultjes in te pakken voor de marktkraam. Frankville is een van de vele "Toentjes" in en rond de

stad waar burgers samen biologische groentes telen, voor eigen consumptie en voor de lokale markt. Gezond, sociaal en lekker (3).

10.00 uur Interactief college in de Bernoulliborg. Dankzij het smart energy system is het goed toeven in het gebouw, met slimme verlichting, koeling en groene ICT. Het energieverbruik is

drastisch afgenomen en het gebouw is een model voor duurzaamheid (4).

12.00 uur Pauze. Een mooie tijd voor een rondje door de natuur op de campus. De Poppemamaar met groene, glooiende oevers en omzoomd door struweel, legt een natuurlijke verbinding tussen de natuurgebieden langs het Reitdiep en het van Starckenborghkanaal. Allerlei vogels en insecten voelen zich hier thuis, evenals de werknemers en studenten van de campus (5). Verrek, zelfs een ijsvogeltje!

14.00 uur Projectgroep Duurzaam Onderwijs bij Green Office in de Vissersstraat (6). Voor de lol fietst Sicco om over de Grote Markt. Wat is die prachtig geworden met groene gevels voor de nieuwbouw aan de Noordzijde, groene daken op het stadhuis en overal plekken voor leuke vogels en mensen. Ook de fontein is een aanwinst voor de natuur (7). Jammer dat het Broerplein en de geveltuin van de UB nog een beetje achterlopen, maar Sicco blijft optimistisch (8).

16.00 uur Boodschappen op de biologische markt. De kraam van de Toentjes doet goede zaken. Voor een lekker vegetarisch maal gaat Sicco langs de Zwammerij, de kwekerij die oesterzwammen teelt op koffiedik van (onder andere) de universiteit (9). De regionale kaasboeren staan er ook; mooi om te zien dat de ecologische bedrijven gezamenlijk het transport zo duurzaam mogelijk hebben geregeld (10).

21.00 uur Na een lekker maaltje in de kookgroep gaat Sicco aan de studie. Zelf ook maar eens een project voor de wetenschapswinkel voorbereiden. Er is nog genoeg te doen!

*Groningen, groen en groente

Even voorstellen Anouk Donker en Lieneke Ritzema

Sinds 1 april 2015 zijn wij de wetenschapswinkeliers voor de projecten bij Onderwijs. Wij zijn allebei werkzaam als docent/onderzoeker bij het GION onderwijs/onderzoek (RUG). Het GION heeft als doel door wetenschappelijk onderzoek een concrete bijdrage te leveren aan beter onderwijs. Goed onderwijs heeft gunstige gevolgen voor de cognitieve en affectieve ontwikkeling van leerlingen. In 2015 zijn wij allebei gepromoveerd: Anouk heeft zich verdiept in effectiviteit van leerstrategieën en metacognitie en Lieneke heeft onderzoek gedaan naar de effectiviteit van een leerkrachtentraining op het gebied van opbrengstgericht werken.

Het aantrekkelijke aan de wetenschapswinkel is dat er een directe link wordt gelegd tussen onderzoek en relevantie voor de praktijk. Temeer daar onderwijs een grote invloed kan hebben op het leven van kinderen: onderwijs creëert kansen. Voor studenten biedt de wetenschapswinkel bovendien de mogelijkheid om hun theoretische kennis toe te passen in authentieke praktijksituaties. De grote variëteit aan vragen die bij de wetenschapswinkel

Onderwijs binnenkomt, spreekt ons aan en biedt een goede afspiegeling van het werkveld van onze studenten. Wij hopen in de toekomst de verbindende schakel te zijn tussen opdrachtgevers en studenten. Wil je meer weten, kom dan eens langs bij de wetenschapswinkel Onderwijs!

Slim leven

Vrijwilligers en professionals werken samen aan een gezonde wijk

Stel je eens voor: een buurt waarin iedereen laagdrempelig mee kan doen aan activiteiten om gezonder te leven. Activiteiten die mensen stimuleren om meer, door te bewegen en gezond te eten. Heb je een steuntje in de rug nodig? Dan zijn er ervaringsdeskundige vrijwilligers die je aanmoedigen en coachen. Dat stond buurtopbouwwerker Alice Kok voor ogen toen ze het project Slim Leven in Vinkhuizen, Groningen bedacht.

Door Jolanda Tuinstra

Een ambitieus plan

Spin in het web van Slim Leven is dus Alice Kok, werkzaam bij de Maatschappelijke en Juridische Dienstverlening in Groningen. Voor de start van het project zocht ze professionals, maar vooral ook heel veel vrijwilligers bij elkaar die Slim Leven zouden kunnen uitvoeren. Ze was zich er goed van bewust dat het een ambitieus plan was en vroeg daarom advies aan de Wetenschapswinkel Geneeskunde en Volksgezondheid. Kon de wetenschapswinkel helpen om het programma verder vorm te geven en te onderzoeken wat de effecten zijn?

Renate Dolstra, student Sociologie,

ging aan de slag met deze vraag. Ze hielp met het maken van informatiebrochures en toestemmingsformulieren voor de deelnemers en met het maken van de vragenlijsten. Ze was benieuwd naar de variatie in betrokkenen bij de start van het project en formuleerde daarom de onderzoeksvraag: Hoe verloopt de samenwerking in een dergelijk wijkgericht project tussen vrijwilligers en professionals?

Samenwerking tussen vrijwilligers en professionals

Naast wekenlange observaties tijdens uiteenlopende bijeenkomsten, inter-

viewde Renate acht vrijwilligers en vijf professionals. Ze analyseerde de interviews en kwam tot de volgende conclusie:

Voor een deel lijkt de samenwerking tussen vrijwilligers en professionals op de samenwerking binnen interdisciplinaire teams, maar er komt meer bij kijken! Zo was het voor de professionals wel duidelijk hoe de rollen en verantwoordelijkheden lagen, maar dat gold niet voor de vrijwillige begeleiders. Er is extra overleg en afstemming nodig om dit helder te krijgen en te houden. Ook blijkt uit de conclusies dat er aandacht besteed moet worden aan het gezamen-

lijke doel en tussentijdse reflecties.

Vrijwilligers en professionals zijn zich er goed van bewust dat ze elkaar nodig hebben om Slim Leven tot een succes te maken, blijkt ook uit de conclusies van Renate. Volgens de literatuur is dit bewustzijn is een succesfactor om de sa-

menwerking te laten slagen. Daarnaast is het mooi om te zien dat op basis van de geformuleerde verbeterpunten binnen Slim Leven meteen actie wordt ondernomen (zie interview met Alice), waardoor het project al doende vorm krijgt en verbetert.

Hoe gaat het verder met Slim Leven?

Op dit moment zijn er volop deelnemers letterlijk in actie gekomen in beweeggroepen. En een nieuwe student, Veerle de Vries is bezig om de ervaringen van deze deelnemers te evalueren!

Vier vragen, vier antwoorden

van Alice Kok, projectleider van Slim Leven, MJD

Hoe bent u bij de wetenschapswinkel gekomen met uw vraag en werd deze vraag goed opgepakt?

Twee jaar geleden ging ik aan de slag om bij de opzet van het project Slim Leven ook meteen onderzoek mee te laten lopen. Uiteindelijk kwam ik bij de wetenschapswinkel terecht, waar ik tot dan toe nog nooit van gehoord had. Jolanda Tuinstra kwam overleggen en wist al snel studente Renate Dolstra voor het project te interesseren. Het onderzoek zou zich eerst richten op de uitkomsten van Slim Leven bij de deelnemers. Maar omdat Slim Leven langzaam op gang kwam en er nog te weinig deelnemers waren, is de onderzoeksvraag veranderd. Renate ging de samenwerking binnen Slim Leven onderzoeken, tussen professionals en vrijwilligers.

Hoe heeft u het wetenschapswinkelproject ervaren?

Het is enorm fijn om samen te werken met mensen die een project serieus nemen en helpen er body aan te geven. Jolanda en Renate hebben veel tijd gestoken in het helpen met de laatste uitwerkin-

gen van het project. Vooral met de intakevragen voor de deelnemers. Ik vond het leuk om te merken hoe zij denken en werken. Om een onderzoek te kunnen doen moeten de juiste vragen worden gesteld, de gegevens goed worden verzameld, bewaard en bewerkt.

Wat vond u lastig?

Wat ik lastig vind, is om het uiteindelijke resultaat van een onderzoek te lezen. Het gaat over het resultaat van de eerste drie maanden, waarbij tijdens die drie maanden al bijstellingen gedaan zijn. Slim Leven nu is al weer heel anders, veel beter, dan uit dat eerste onderzoek blijkt. Dat zeg ik ook omdat ik Slim Leven heb bedacht, mijn hart ligt bij het project, ik heb het samen met anderen ontworpen.

Wat heeft uw organisatie aan het onderzoek van Renate Dolstra?

Door een project zo op te zetten zoals we hebben gedaan: werken van onderop, een hele grote betrokkenheid van vrijwilligers, wordt het echt een project van Vinkhuizen. In andere wijken zal het weer helemaal an-

Renate Dolstra en Alice Kok hielpen Slim Leven uit de startblokken

ders gaan. Het onderzoek van Renate was goed en interessant voor ons. Alles wat ze noemde als kritische noten en aanbevelingen werden al weer meegenomen als punten voor bijstellingen in Slim Leven. Of andere projecten in andere wijken er wat aan hebben? Ik weet het niet, geen wijk en project is hetzelfde.

Komt er nog een volgende keer?

Graag! En bovendien is er al weer een andere student onderzoek aan het doen naar de ervaringen en de uitkomsten van Slim Leven bij deelnemers. Want die deelnemers zijn er inmiddels al lang!

Renate Dolstra, student Sociologie, over haar afstudeerproject bij Slim Leven

Hoe heb je het wetenschapswinkelproject ervaren?

Ik vond het een erg leuk project, omdat het ook zeer relevant is. De regering vraagt immers van iedereen om meer te participeren en om meer verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen gezondheid. Het

project Slim Leven sluit daar helemaal bij aan. Slim Leven is ook erg praktisch qua opzet. Ik heb niet alleen onderzoek gedaan door observaties en interviews, maar ik heb –vooral in het begin– ook zelf actief meegewerkt aan het project waardoor Slim Leven ook een beetje van mij

is geworden. Door het project heb ik veel verschillende aspecten van kwalitatief onderzoek kunnen leren door het te doen. Hoewel kwalitatief onderzoek veel tijd kost en soms ook erg pittig is, kijk ik met tevredenheid terug op het wetenschapswinkelproject.

Vervolg van pag. 9

Wat vond je het leukst?

Het afnemen van de interviews vond ik erg leuk en leerzaam. Het is ontzettend interessant om verschillende meningen en visies te horen van vrijwilligers en van professionals over de samenwerking. Ik had tijdens de interviews en de analyses daarvan het idee dat mensen ook echt hun mening en visie naar voren durfden te brengen, waardoor ik veel bruikbare informatie kreeg en op basis daarvan adviezen kon geven.

Wat was er lastig en wat heb je geleerd?

Omdat ik zo betrokken bij het project was vond ik het moeilijk om kritisch te blijven naar mijn opdrachtgever. Ik heb geleerd dat het belangrijk is om toch enige afstand te bewaren en het einddoel niet uit het oog te verliezen: in mijn geval was dat het onderzoeken van de samenwerking en het geven van conclusies en aanbevelingen.

De literatuurstudie vond ik ook erg pittig. Het verzamelen van de juiste literatuur kost erg veel tijd. Omdat er zeer veel informatie en literatuur beschikbaar is, is het belangrijk om het kaf van het koren te scheiden. Door mijn afstudeerproject heb ik daar wel veel in geleerd. Niet alleen heb ik geleerd om een goede literatuurstudie te doen, maar ook om een kwalitatief onderzoek op te zetten: observaties uitvoeren, een vragenlijst opstellen, interviews uitvoeren, werken met Atlas-ti, en natuurlijk het schrijven van de scriptie. Tot slot heb ik veel geleerd van het concreet maken van adviezen, op basis van mijn onderzoek, over de samenwerking tussen vrijwilligers en professionals bij Slim Leven.

Zou je andere studenten Sociologie adviseren om hun afstudeerproject via de wetenschapswinkel te doen?

Als je maatschappelijk betrokken bent en ook veel interesse hebt in de huidige maatschappelijke ontwikkelingen, is het zeker

aan te raden om een afstudeerproject te doen bij de Wetenschapswinkel. De projecten van de Wetenschapswinkel zijn zeer actueel en maatschappelijk relevant. Wanneer je een afstudeerproject doet bij de Wetenschapswinkel zijn de uitkomsten en conclusies van je onderzoek ook bruikbaar voor de praktijk en dat is erg leuk. Daarnaast leer je ontzettend veel over het doen van onderzoek. En niet onbelangrijk, de begeleiding vanuit de Wetenschapswinkel is ook erg goed. Je krijgt veel tips en feedback waar je praktisch mee aan de slag kan gaan. Daarnaast heerst er ook een goede sfeer en is iedereen bereid om je te helpen.

Wat doe je nu?

Na mijn afstuderen ben ik gelijk aan het werk gegaan als 'hoornmedewerker' bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Ik deed daar de zogenaamde 'aanmeldgehoren' met vluchtelingen. Dat was een tijdelijke baan en sinds januari ben ik druk bezig met solliciteren.

Dublin, here we come! (1)

Dutch Science Shops may be special, they are not unique! We are members of the Living Knowledge (LK) Network, that consists of persons who are actively involved in Science Shops and Community Based Research around the world. Apart from contact through a website, mailinglist and newsletter, there is a chance to meet each other every other year at a LK Conference. In June 2016 a big group of enthusiastic people will meet up for the 7th LK Conference in Dublin. Let's meet some of them and see what they have been doing and hoping to find in Dublin.

Collected by Saskia Visser

From Germany

Christine Grönweg

Which organisation do you work for?

The Science Shop Vechta/Cloppenburg. This is the Science Shop of the University of Vechta located in Cloppenburg, 30 km away from the Vechta campus.

What is the main goal of your organisation?

The Science Shop is an interface between science and society. The central point of our work is to provide access to science and to promote multilateral exchanges. This takes place in events on different topics (e.g. strategically use of life experience); providing information or literature references in response to questions or online conferences. It is a

great advantage that the Science Shop isn't located directly at the university. So the barriers of contact towards society are low. We still need to encourage more students in our science shop work, but we're currently working on that.

How long have you been a member of the LK network?

The Science Shop Vechta/Cloppenburg has been founded in late 2012. Since then, we're member of the LK network.

What does the LK Network mean to you?

We are currently working in the Li-

ving Knowledge EU-Project EnRRICH (Enhancing Responsible Research and Innovation through Curricula in Higher Education). Together with 12 other partner institutions we're working to support the embedding of Responsible Research and Innovation (RRI) in curricula by responding to the research needs of civil society organisations. Therefore we aim to improve the capacity of students and staff in higher education by developing knowledge, skills and attitudes they need to perform such kind of research. Right now I'm working on a seminar on integrating the RRI dimensions into the curriculum. We're planning a Science Shop course with 25 students and research project with organisations for the upcoming summer term.

Can you describe a recent project?

Beyond the EnRRICH Project we're

working on topics like "life experience of elderly woman", "local history" and "Aging". In Nov. 2015 we organized the first interactive Wissnet (association of German Science Shops) conference "Excellence for everybody!? Citizen science, higher education institutions and Science Shops – looking ahead" in Oldenburg. Nearly 100 participants took part in workshops, world cafés, lectures and project speed dating. The conference offered an interactive platform that brought scientists and citizens together and facilitated lively discussions. We hope that we can continue this success with a Wissnet conference in 2017.

When do you consider the LK Conference to be a success for you personally?

It is always inspiring and encouraging getting in touch with different people who work with enthusiasm in their science shops. At the LK Conference

exactly this happens on a transdisciplinary level. I am happy to learn from other projects, to see what can be realized and also share a bit of my own experience. Moreover, it's nice to see familiar faces and meet new people. I consider the breaks as an important part of conferences, where you can have such interesting conversations. We hope that we can present our work in Dublin and share it with a larger audience. But even if we are not presenting, the Living Knowledge Conference is always fruitful and brings new spirit for your own science shop's future.

More information on:

<http://www.wissen-teilen.eu>

From Canada

Karen Nelson

Which organisation do you work for?

The Community Engaged Scholarship Institute of the University of Guelph.

What is the main goal of your organisation?

The Community Engaged Scholarship Institute (CESI) is an intermediary organization that both builds capacity for and performs community engagement and social innovation. We work among faculty, civil society organizations, students, government, and other

agencies that benefit from partnered and innovative research approaches. At CESI's Research Shop, we create interdisciplinary teams of graduate student interns and project managers working with community-based collaborations. In these teams they identify and address pressing social issues through community-based research (CBR) and knowledge mobilization.

How long have you been a member of the LK network?

CESI has been a part of the LK network for over 8 years.

Can you describe a recent project?

The Research Shop at CESI has recently completed a project for the Guelph-Wellington Poverty Taskforce (PTF) that explored the possibilities for creating an ID Bank for homeless and vulnerable persons within the community. An ID Bank is a safe place that allows clients without stable or secure housing to store their IDs.

Within this project informational interviews were conducted with four ID Banks in Ontario to help inform the

PTF's start-up and implementation process. We worked closely together with the PTF to create the research questions and to identify the other ID Banks, which were useful to interview. The PTF has informed us that this research has been very helpful in further discussions on the creation and implementation of an ID Bank in Guelph. They are hopeful to have one running within the next few months.

When do you consider the LK Conference to be a success for you personally?

As I am fairly new to the community based research field, I look forward to connecting with those interested in this field and learning more about what they do and how they do it. I am especially interested in networking with those running science/research shops and sharing how we operate, as well as sharing ideas and opportunities we see ahead of us.

More information on:

<http://www.cesinstitute.ca>

Een bruggetje naar de middelbare school

Kan de overgang van groep acht naar de brugklas worden versoepeld?

Aan het eind van de basisschool verandert er veel voor de leerlingen en hun ouders. De leerlingen gaan naar een nieuwe school en moeten daar hun plek zien te vinden. Deze overgang verloopt lang niet voor alle leerlingen even soepel. Bovendien merken sommige scholen dat de leerlingen aan het eind van groep acht met minder plezier naar school gaan. Om de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs te versoepelen en om de motivatie van de leerlingen te behouden is in Emmen een pilot gestart waarbij leerlingen al in groep acht gedeeltelijk naar de middelbare school gaan. De pilotscholen hebben de wetenschapswinkel Onderwijs benaderd om te onderzoeken in hoeverre deze pilot de gewenste effecten bij de leerlingen heeft. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Marlies Hummel in het kader van haar masterthesis.

Door Marlies Hummel en Lieneke Ritzema

Op de basisschool is groep acht voor de leerlingen en hun ouders een belangrijk jaar. Naast het afsluiten van de tijd in het primair onderwijs (PO) wordt er ook bepaald welk onderwijsniveau de leerlingen gaan volgen op het voortgezet onderwijs (VO). De verschillen tussen het basis- en voortgezet onderwijs zijn groot. Heb je op de basisschool les van één of twee leerkrachten, op het voortgezet onderwijs staat er ieder uur een andere docent voor de klas. Ook zijn de gebouwen in het VO meestal groter en onoverzichtelijker en moet er vaak een stuk gefietst worden om op school te komen. Daarnaast wordt van leerlingen verwacht dat ze zelfstandiger hun werk kunnen plannen en maken dan op de basisschool. Deze aanstaande veranderingen kunnen een negatief effect hebben op het vertrouwen in de eigen bekwaamheid ('self-efficacy beliefs') van de leerlingen in groep acht. Daar komt bij dat de leerlingen halverwege groep acht de basisschool langzaam beginnen te ontgroeien, hetgeen zorgt voor een lagere motivatie: ze zijn toe aan een nieuwe uitdaging.

Basisscholen De IJsvogel en Het Talent in Emmen ondervinden al geruime tijd

dat de stap van het PO naar het VO voor een aantal van hun leerlingen groot is. Om de overstap te vergemakkelijken en de motivatie van de leerlingen op peil te houden zijn beide scholen een initiatief gestart om te komen tot een soepeler overgang. In samenwerking met de middelbare school De Hondsrug is een pilot gestart om de leerlingen alvast kennis te laten maken met hun 'nieuwe wereld'. Sinds jan. gaan de leerlingen van groep acht elke week een dag naar De Hondsrug. Tijdens deze dag krijgen zij 's morgens les van hun eigen groepsleerkracht. 's Middags geeft een vakdocent van De Hondsrug les. De leerlingen werken daarbij op het niveau van het onderwijstype waarnaar zij volgens verwachting worden doorverwezen. De ene leerling werkt dus bijvoorbeeld op HAVO-niveau, terwijl de ander werkt op VMBO-niveau. Dit betekent dat de leerlingen alvast kunnen wennen aan de school, maar ook aan de moeilijkheidsgraad waarop het werk in de brugklas aangeboden gaat worden.

Verwachtingen

De verwachting is dat deze vervroegde kennismaking met het voortgezet onderwijs een positief effect heeft op zowel de motivatie als de self-efficacy beliefs

van de leerlingen. Of dit ook het geval zal zijn, wordt door Marlies Hummel onderzocht. Voorafgaand aan de pilot hebben de groep acht-leerlingen een vragenlijst ingevuld waarin hun vertrouwen in het succesvol kunnen uitvoeren van schoolse taken en hun motivatie worden gemeten, als het gaat om hun huidige situatie, maar ook met het oog op de toekomst. Aan het eind van de pilot zullen de leerlingen nogmaals de vragenlijst invullen. Om te kunnen achterhalen of eventuele veranderingen in motivatie en self-efficacy beliefs samenhangen met de aangepaste, vervroegde overgang wordt de vragenlijst ook tweemaal afgenomen bij groep acht-leerlingen van een basisschool die niet meedoet aan de pilot. Deze school dient als controlegroep.

Niet alleen voor de leerlingen, maar ook voor hun ouders is de overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs een spannende tijd. Ouders kunnen daarbij de motivatie en het gevoel van bekwaamheid bij hun kind positief beïnvloeden, bijvoorbeeld door het uitspreken van het vertrouwen dat zij in hun kind hebben en het stimuleren van het leren en maken van het schoolwerk. Door interesse te tonen in het schoolleven van hun kind zorgen ouders dat ze betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun tiener. Hierdoor zal het kind zich meer gewaardeerd voelen. Omdat ouders invloed hebben op de motivatie en self-efficacy beliefs van hun kinderen, worden zij ook in het onderzoek meegenomen. Om na te gaan of de mate van motivatie en self-efficacy beliefs die de leerlingen rapporteren samenhangt met de manier waarop ouders over de motivatie en het vertrouwen in eigen kunnen van hun kind denken, is tevens een vragenlijst voor de ouders opgesteld. Deze wordt zowel bij de ouders van de

leerlingen van de twee basisscholen in de pilot afgenomen als bij de ouders van de controlegroep. Ook hier zal sprake zijn van een voor- en nameting.

In de toekomst

De pilot in Emmen loopt van januari tot begin zomer 2016. Na verzameling van alle data worden de voor- en nameting geanalyseerd. Hierbij zal gekeken worden of de motivatie en self-efficacy beliefs van de leerlingen die aan de pilot hebben deelgenomen zijn veranderd.

Daarnaast zal onderzocht worden of de motivatie en self-efficacy beliefs van de leerlingen die al bijna een half jaar één dag per week les krijgen op de middelbare school (de 'pilotgroep') verschillen van die van de controleleerlingen. Deze controleleerlingen hebben het hele schooljaar alleen les gehad op de basisschool. De antwoorden van de ouders zullen hierbij meegenomen worden.

Door de pilot in Emmen hopen de betrokken scholen beter tegemoet te komen aan de behoeften van aankomende

brugklassers. De pilot biedt daarbij de gelegenheid te onderzoeken in hoeverre er daadwerkelijk sprake is van een soepeler overgang voor de leerlingen als het gaat om hun motivatie voor school en hun vertrouwen in eigen kunnen. Mocht uit het onderzoek blijken dat de pilot een positief effect heeft op deze aspecten dan zou de pilot in de komende jaren verder uitgewerkt kunnen worden. Een vervolgonderzoek zou daarbij tevens de ervaringen van de betrokken scholen in ogenschouw kunnen nemen.

Wetenschapswinkels in de media

De Volkskrant - 3 augustus 2015

'Zeevonk is vooral heel mooi'

Gevaarlijk, nee hoor, de zeevonk is vooral heel mooi, zegt de Groningse marien biologe Karin de Boer. Het cencellige organisme, dat gewoonlijk rood is, geeft een blauwig licht wanneer het in beweging komt. 'Pigment en enzymen in zeevonk

vangen dan zuurstof, bijvoorbeeld wanneer je op het water slaat, of wanneer de branding sterk is door de wind.' Het licht dat daarbij vrijkomt, zou kunnen dienen als alarmsysteem, denken sommige onderzoekers.

Leidsch Dagblad - 2 april 2015

De Tinga's gaan op plastic jagen

Reformatoisch Dagblad - 17 april 2015

Hulp bij vraag stellen aan de wetenschap

Alle Nederlanders hebben tot 1 mei de tijd om hun vraag voor te leggen aan de Nationale Wetenschapsagenda. Om een goede vraag te formuleren waarmee wetenschappers aan de slag kunnen, is er sinds donderdag de Vraaghulp.

Dagblad van het Noorden - 19 februari 2015

De vraag is of stemmen zin heeft

Dagblad van het Noorden - 4 maart 2015

Pakketje Gezond bij de studie

Dagblad van het Noorden - 24 februari 2015

Groentebuur komt met biogroenten voor studenten

De Green Office van de Rijksuniversiteit Groningen en het Groningse bedrijf Groentebuur willen studenten stimuleren om meer biologische groenten te eten. Dinsdag 3 maart start een proefproject op de Zernikcampus.

Een jaar in beeld

Filosofiestudenten in de Van Mesdagkliniek

Filosofiestudenten en een psychiatrisch centrum, dat lijkt niet meteen een logische combinatie voor een stage. Toch werkt het! We interviewden Swanny Kremer, medewerker bij het Forensisch Psychiatrisch Centrum Dr. S. van Mesdag en stagepartner van de Faculteit Wijsbegeerte.

Door Sanne Raap

Sinds 2011 lopen Masterstudenten filosofie bij jullie stage, wat doen deze studenten tijdens hun stage?

Het FPC Dr. S. van Mesdag is een Forensisch Psychiatrisch Centrum. Bij ons stagelopen is voor filosofiestudenten interessant vanwege de grote hoeveelheid onderwerpen die in onze organisatie een rol spelen. Een belangrijk onderwerp is de behandeling van patiënten, maar ook rond de voorbereiding van deze patiënten op een veilige terugkeer in de maatschappij spelen veel vragen. Voor studenten filosofie is het vaak de eerste kennismaking met een Forensisch Psychiatrisch Centrum. Het startpunt voor hun onderzoek is daarom verwondering. Vervolgens gaat de stagiair aan de slag met een onderzoek. Dit onderzoek van de stagiair maakt deel uit van een estafetteonderzoek: de student filosofie beantwoordt een vraag die door de vorige stagiair wordt voorgesteld. Deze vraag kan een achtergrond hebben in de ethiek, maar ook in de sociale en politieke filosofie of argumentatieleer. De studenten zorgen voor een frisse en kritische blik en houden ons als organisatie scherp!

Naar welke thema's deden studenten al onderzoek?

Studenten deden onderzoek naar het thema kwaliteit van leven, de vraag naar de grens tussen 'gek' en 'niet-gek', naar stigma en de praktijk van stigmatisering, naar de morele verantwoordelijkheid van patiënten en naar waardigheid van tbs-patiënten. Voor hun onderzoek doken studenten de filosofische literatuur in, maar spraken ze ook met patiënten en medewerkers. Onderdeel van de stage is in veel gevallen de organisatie van een studiemiddag waarvoor medewerkers, experts van buiten en in sommige gevallen ook patiënten werden uitgenodigd.

Wat is jouw rol in de organisatie?

Op dit moment promoveer ik op de (eventuele) effecten van het zogenaamde moreel beraad. Moreel beraad is een methode om ethische kwesties te bespreken en de kwaliteit van argumentatie in dit gesprek te bevorderen. Dit moreel beraad wordt door alle sociotherapeutische teams in de kliniek toegepast. Ik onderzoek of het moreel beraad medewerkers beter in staat stelt een moreel dilemma te herkennen en tot een onderbouwd besluit te komen. Er is overigens ook een filosofiestudent die mij afgelopen jaar heeft geholpen de argumentatie uit het moreel beraad te analyseren.

Swanny Kremer

Wat is de meerwaarde van een filosofie student als stagiair?

Filosofie studenten stellen kritische en prikkelende vragen. Ze beïnvloeden daarmee de cultuur van onze organisatie. De vragen die deze studenten stellen, zorgen, naast de vragen die wij onszelf stellen, voor een open sfeer en vormen een aanleiding voor medewerkers om te reflecteren op hun werkzaamheden. Dit is niet alleen nuttig, maar maakt ons werk ook boeiend. Een ander positief aspect van het onderzoek dat in het verleden door filosofiestudenten is gedaan, is dat het perspectief van de patiënt uitgebreid aan bod komt. Een studiemiddag met patiënten én medewerkers zorgt ervoor dat men niet vervalt in een wij-zij cultuur. De behoefte aan geïnteresseerde masterstudenten filosofie voor een stage blijft dus zeker bestaan!

Open en anders!

Op weg naar een nieuw netwerk

Het smaakte gewoon naar meer: de twee inspiratiedagen die de Groningse wetenschapswinkels organiseerden in nov. 2014. Een gelegenheid waarin allerlei mensen kennis en ervaringen konden uitwisselen over het verbinden van wetenschappelijke kennis met de maatschappij. We gingen op zoek naar nieuwe mogelijkheden.

Door Jolanda Tuinstra

Niet alleen binnen wetenschapswinkels zijn mensen actief rond wetenschap en samenleving, er gebeurt veel op allerlei manieren en op verschillende plekken in en rond universiteiten. Sterker nog, veel universiteiten hebben hun wetenschapswinkels inmiddels een andere naam gegeven. Dat maakt dat het bestaande "Landelijke Overleg van Wetenschapswinkels" (LOW) niet meer past! Het LOW bestaat al heel wat jaren als een interlands netwerk van wetenschapswinkels in Nederland en Vlaanderen. We vonden het de hoogste tijd om dit netwerk open te breken en te verkennen of er animo is voor iets anders, bijvoorbeeld een netwerk 'Knowledge exchange: wetenschap met en voor de maatschappij!'

Een inspirerende start

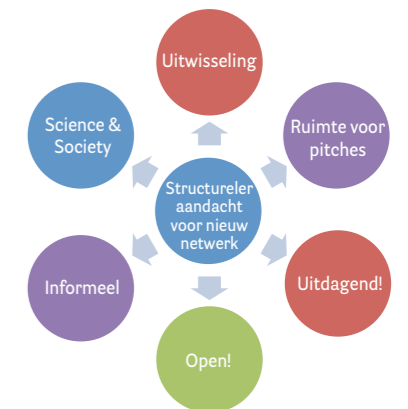
Op dinsdagmiddag 10 november in Utrecht gingen we van start. Leonie van Drooge van het Rathenau Instituut leidde een World Café waar de 28 'café-bezoekers' elkaar al snel wisten te vinden.

In wisselende samenstellingen deden we rond de tafels onze ervaringen, droomden we van een ideale toekomst (die soms verrassend concreet en bereikbaar bleek) en maakten we concrete afspraken.

De animo voor een nieuw open netwerk bleek duidelijk aanwezig. We verzamelden de gedachten die de aanwezigen daarover hadden in de hiernaast staande figuur.

Ook na 10 november meldden zich nieuwe mensen die over de middag hadden gehoord. Ze wilden zich ook graag

aansluiten bij het nieuwe netwerk. Inmiddels bestaan we uit al uit 40 personen afkomstig van 13 universiteiten in Nederland en Vlaanderen. Enkele trekken hebben zich ook al opgeworpen voor een volgende meeting in 2016. Een meeting van het nieuwe netwerk, nog zonder naam, want LOW is niet meer... Misschien HIGH?

Gaan voor groen

Duurzaamheid: het gaat steeds een belangrijkere rol spelen in de universiteit. Vanuit de Green Office werken we daar hard aan mee. We hebben al veel vooruitgang geboekt het afgelopen jaar. Maar stil zitten, dat is er niet bij natuurlijk.

Door Robin Goudsmit

Samenwerking binnen en buiten de universiteit

De Green Office is inmiddels echt deel uit gaan maken van de universiteit. Dat

betekent in de praktijk dat er nauw samen wordt gewerkt met andere afdelingen en externe partijen om duurzaamheid op de agenda te krijgen. Dat kan gaan over herkomst van de koffie die u dagelijks drinkt om uw talent te boos-

ten, de verwerking van gevaarlijke stoffen en afval uit het lab, of de bestrijding van voedselverspilling in de kantines. Verder werken we veel samen met andere organisaties, zoals de Gemeente Groningen, Honours College en de SOG. Succesvolle projecten die door de Green Office zijn begonnen, zijn inmiddels overgenomen door andere organisaties. Zo organiseert de USVA nu de kledingruilbeurs O-Swap.

De interesse in duurzaamheid groeit, niet alleen binnen de universiteit, maar ook in de provincie en daarbuiten. De Green Office krijgt steeds meer de functie van een echt platform- ook andere Groningse organisaties weten ons steeds beter te vinden.

Enthousiasme delen

Verder hebben we ook dit jaar zoveel mogelijk mensen enthousiast proberen te maken voor duurzaamheid. We waren aanwezig op grote evenementen zoals de KEI-week, en organiseerden zelf ook tal van activiteiten (zie ook het kader). Zo waren er goedbezochte, inspirerende lezingen, excursies en promotie-acties, zoals de Nacht van de Nacht

Green Office projecten

- Duurzame aanbestedingen: o.a. printen, kerstpakketten, universiteitswinkel en kantines
- Meatless Mondays & voedselverspillingsbeleid
- Groentetas-pilot
- Carpool-app en e-bike uitleenproject voor studenten, i.s.m. Groningen Bereikbaar
- Lezingserie (o.a. KLM, energie-transitie, duurzaam gedrag, COP Parijs)
- Poster met plattegrond Wat is: Groen in Groningen
- Symposium Duurzaam Onderwijs i.s.m. Honours College
- Myth Busters Cursus
- Excursies (Attero, The Edge en biologische boerderij)
- Film- en discussieavond i.s.m. ESN
- Nacht van de Nacht
- KEI-week
- Health Hacks 050 op Noorderzon
- Kledingruilbeurs O-Swap, 2e en 3e editie
- Let's Gro met Greenest Research Award
- Kantoorplant adoptieprogramma
- Dag van de Groninger Geschiedenis i.s.m. Groninger Archieven
- Health Week i.s.m. Facilitair Bedrijf en Balans
- Duurzame studentenhuizen i.s.m. Vindicat
- Strategietafels over duurzaamheid

waarbij de verlichting van de universiteitsgebouwen gedeeltelijk uitging. Ook organiseerden we een "Sustainable Myth Busters course", waarin deelnemers de discussie aangingen en kritisch leerden kijken naar onze aannames over duurzaamheid. Ook binnen het universitaire onderwijs signaleren we meer belangstelling voor duurzaamheid: het wordt een steeds belangrijker onderdeel in colleges.

Verder naar een groene toekomst

Ook in 2016 blijft de Green Office actief. Het eerste heugelijke nieuws willen we u alvast vertellen: in januari is onze universiteit verkozen tot de meest duurzame universiteit van Nederland (Green Metric Ranking). Een prima verdienste! Op de Green Office vierden we het met het uitdelen van duurzame chocola van Tony's Chocology in het Harmoniegebouw. Deze actie brak alle records en ging de boeken in als de meest effectieve PR-stunt ooit: binnen tien minuten waren alle honderd repen vergeven.

Ondanks deze successen blijven we uiteraard bescheiden. Nu de feestvreugde ietwat is gezakt, zien we de Green Metric Ranking natuurlijk vooral als aanmoediging om ons nog meer in te spannen. Een van onze doelen voor 2016 is bijvoorbeeld het creëren van meer transparantie over duurzaamheid binnen de RUG. De universiteit zet zich actief in voor een gezonde, groene en zuinige werkomgeving, maar we denken dat dit nog beter gaat met hulp van een

breed publiek. Daarom laten we graag zien wat we doen en luisteren we graag naar uw ideeën om de universiteit nog groener te maken. We zien ernaar uit om dit jaar nog meer goede en groene initiatieven te ontwikkelen.

Wilt u op de hoogte blijven van de ontwikkelingen binnen de Green Office? Schrijf u in voor de nieuwsbrief via [facebook.com/greenofficegroningen](https://www.facebook.com/greenofficegroningen).

Dublin, here we come! (2)

Dutch Science Shops may be special, they are not unique! We are members of the Living Knowledge (LK) Network, that consists of persons who are actively involved in Science Shops and Community Based Research around the world. Apart from contact through a website, mailinglist and newsletter, there is a chance to meet each other every other year at a LK Conference. In June 2016 a big group of enthusiastic people will meet up for the 7th LK Conference in Dublin. Let's meet some of them and see what they have been doing and hoping to find in Dublin.

Collected by Saskia Visser

From France Davy Lorans

Which organisation do you work for?

The Science and Society department of the Université de Lyon.

What is the main goal of your organisation?

The Science and Society department acts as a cultural bridge between the researchers and civil society. Our main focus lies on discussing the direct impact that scientific activities can have on the daily life of citizens, for example issues related to health, environment and new

technologies. As a Centre for Scientific, Technical and Industrial Culture, we are experimenting with and modelling of new forms of science communication. Our goal is to enhance the dialogue between all the actors of science and society. Some of our actions are:

- Cultural events and activities like National Science festival & European researchers night.
- Science and society debates and dialogues
- Creating a researchers platform in Sci-

ence & Society: focus groups, interdisciplinary meetings
- Performing research for civil society: the Science shop.

How long have you been a member of the LK network?

Since 2010, when the European PERARES project started. In that project we did benefit a lot from the exchange of experiences and the guidance of experienced coordinators. In 2013 this has led to the launch of our own Science Shop, which is adapted to our own culture and academic pattern.

What does the LK Network mean to you?

The LK newsletters, mail exchanges and of course biennial conferences offer inspiring and motivating moments to gain new contacts and different points of views. It enlarges our collaborative research community and keeps the science shop concept alive and fresh.

Can you describe a recent project?

In our third academic year, our science shop is running 11 projects. One of them is an interdisciplinary project that tackles an important topic: the medical desertification in rural areas. A Civil Society Organisation in the western part of our region set a simple question: Why are medical students less and less likely to settle in our region, despite the quality of life here?

We have selected a MSc student social psychology to investigate the actual motivation of medicine students in terms of geographical choices, with a focus on their representations towards this precise rural area. The supervisors are from social psychology and social geography. In addition to this team, we also involved two other fields of expertise: health economy (to assess the weight of financial motivations by young doctors) and medicine (to facilitate the access to medical students). This interdisciplinary study will last until June 2016, hopefully producing useful results for

this particular rural area. We expect the results may be of interest to many other regions. In my experience, this is typical for science shop work!

When do you consider the LK Conference to be a success for you personally?

The 7th LK conference in Dublin will be the third for me. I discovered participation in Bonn (2012) and gained a lot of productive ideas and contacts in Copenhagen in 2014. In Dublin I will take a next step in my involvement, with a public presentation and debate based on: "A specific training to facilitate collaborative projects: sharing of a 3 years experiment at the Science Shop of the Université de Lyon!"

More information on: <http://boutiquedes-sciences.universite-lyon.fr>

Meanwhile in Dublin

Catherine Bates

Which organisation do you work for?

Dublin Institute of Technology (DIT), Ireland. I am working in the Programme for Students Learning With Communities. The programme is a Science Shop-type structure, based in DIT's Access and Civic Engagement Office.

What is the main goal of your organisation?

To be a vibrant, professional hub connecting DIT students and staff to local, national and international communities, by linking learning with real life application, for mutual benefit.

How long have you been a member of the LK network?

I personally have been a member since soon after I started in the role of coordinating the Programme for Students Learning With Communities in 2008. But colleagues of mine in DIT have been members of LK for much longer. One of these is Claire McDonnell, who lectures in our Learning, Teaching and Technology Centre. She introduced me to the Network when I started, and I'm really pleased to be working with her still, as our two departments are jointly organising the LK 7 Conference.

Can you describe a recent project?

Our community-based research projects are continuing and new projects are developing. But our biggest project at the moment is our work on the LK Conference, which DIT will host in June. We are very lucky that our organising team is supported by colleagues across Europe and the globe, through their involvement in our Conference Steering Committee and in our Conference Programme Committee. These

colleagues are from Higher Education Institutes, from Science Shops, and from Civil Society Organisations in Ireland and abroad. They are helping us to shape the conference to be a really interesting exploration of how to embed Responsible Research and Innovation (RRI) in the Curriculum in Higher Education, as part of the Horizon 2020 ENRICH project (<http://www.livingknowledge.org/projects/enrich>).

When do you consider the LK Conference to be a success for you personally?

I think if people leave the conference feeling inspired to improve and develop their work on collaborative research projects, and feel excited to be part of the growing community exploring and developing RRI, that will be a great success. And hopefully they'll also have had a lot of fun and made a lot of new friends in the process!

More information on: <http://www.dit.ie/ace/studentslearningwithcommunities>

Watermanagement in India

In het mastervak Business Research and Consultancy van de faculteit Economie en Bedrijfskunde worden externe onderzoeksvragen behandeld. De Wetenschapswinkel Economie&Bedrijfskunde/Careers Company helpt met veel van deze vragen. Het vak is dan ook echt een wetenschapswinkelvak te noemen! Internationaal onderzoek wordt gedaan in het kader van GRIP. Eén van de studenten die deelnam aan GRIP (zie kader) was de Russische Ilia Samarin. Hij deed een onderzoeksstage van zes weken in het Tate Medical Center in Kolkata (India).

Door Karen de Bot en Elise Kamphuis

Tijdens zijn stage ging Research Master in Economics-student Ilia met verschillende zaken over water aan de slag. Zo voerde hij een water audit uit bij het Center. Een water audit analyseert het watergebruik van een instelling en bekijkt manieren om het efficiënter te maken. Ook bepaalde hij de prijs van het water bij het Center en ontwikkelde hij aanbevelingen voor water management. Tot slot beoordeelde hij in hoeverre regenwater gebruikt kan worden tijdens de oogst.

Waarom heb je ervoor gekozen om een onderzoeksstage in India te doen?

Ilia: "Ik heb er allereerst voor gekozen om ervaring op te doen door mijn theoretische kennis over financiële en data-analyses in de praktijk te brengen in een echt bedrijf. Daarnaast wilde ik graag in een land werken dat zo erg verschilt van Nederland en Europa op het gebied van cultuur en de bedrijvenpraktijk."

Wat vond je leuk aan een project in het buitenland doen?

"Tijdens mijn stage heb ik heel veel geleerd. Elke dag leerde ik weer iets nieuws: over de geschiedenis van India, de cultuur, sociale problemen waar het land mee te maken heeft, de mentaliteit, et cetera. Mijn hersenen waren als een spons die constant nieuwe informatie opnam en dat vond ik erg leuk."

Wat heb je geleerd van het project?

"Bij mijn project heb ik voornamelijk multidisciplinaire ervaring opgedaan. Door de nauw samenwerking met microbiologen en ingenieurs heb ik geleerd hoe je financiële concepten, die we normaal alleen bestuderen op de RUG,

kunnen aanpassen aan de vele technologische eisen, normen en nuances, en aan specifieke culturele aspecten."

Welke valkuilen ben je tegengekomen?

"Hoewel er veel Engels gesproken wordt in India, was het soms erg moeilijk om met de lokale bevolking te praten. Taxichauffeurs bijvoorbeeld, die probeerden ons extra te rekenen omdat we geen Bengali spraken en wat op toeristen leken. Verder hadden we veel internetproblemen omdat er hoge veiligheidseisen zijn in India. Het kostte veel tijd en moeite om een (erg trage) WiFi-verbinding in ons appartement te krijgen."

Ben je erin geslaagd om theorie en praktijk aan elkaar te koppelen?

"Zeker! We hebben de onderzoeksvragen beantwoord met behulp van de kennis die we tijdens onze studie hebben opgebouwd. Verder hebben mijn medestudent van Newcastle University, onze supervisor en ik een paper ingestuurd voor publicatie."

Denk je dat het project je voorbereid heeft op de arbeidsmarkt?

"Omdat ik nog student ben, kan ik daar nog niets over zeggen. Ik geloof echter wel dat deze stage heeft bijgedragen aan mijn waarde op de arbeidsmarkt. Mijn project was een perfecte mix van het werken in een internationale omgeving met professionals uit verschillende werkvelden. Zo'n ervaring maakt je flexibeler en meer open-minded. Ook kun je je beter aanpassen aan veranderende omstandigheden."

Ik wil na mijn studie graag voor internationale bedrijven werken, en denk dat de vaardigheden die ik tijdens mijn onderzoeksstage heb geleerd me zullen helpen om daar te komen."

Ilia Samarin

Wat is GRIP?

Tijdens de cursus Business Research and Consultancy gaan studenten aan de slag met projecten van verschillende organisaties, zowel profit als non-profit. Elise Kamphuis van de wetenschapswinkel/careers company helpt organisaties met het formuleren van hun (onderzoeks)vraag of probleem. Voor internationale onderzoeksvragen kunnen de studenten meedoen aan het extra-curriculaire Global Research Internship Programme (GRIP). Voor GRIP doen de studenten in internationale teams tijdens de zomervakantie aan onderzoek in het buitenland. Zij worden hierbij begeleid door dr. Bartjan Pennink. Tijdens het programma wordt samengewerkt met studenten van de universiteit van Newcastle.

#DeNacht15: Vragen stellen en beantwoorden

Op een zaterdagavond in de stad Groningen is het altijd een drukte van jewelste: de vele kroegen zijn standaard goed gevuld. Zaterdag 6 juni 2015 vormt hierop geen uitzondering, maar deze avond is het ook buiten op straat erg druk: het is de Nacht van Kunst en Wetenschap. Tijd voor de Wetenschapswinkels om letterlijk de maatschappij in te gaan.

Door Karen de Bot

De Nacht van Kunst en Wetenschap wordt in 2015 georganiseerd door het Groninger Forum in samenwerking met de RUG, UMCG, Gemeente Groningen en de Hanzehogeschool. De Nacht voert het publiek langs onverwachte ontmoetingen tussen kunst en wetenschap op verrassende plaatsen. Bezoekers kunnen genieten van lezingen, workshops, tentoonstellingen, debatten, wetenschappelijke experimenten,

muziek, theater, dans en unieke voorstellingen waar kunst en wetenschap elkaar letterlijk ontmoeten.

Triviant

Normaal ontvangen de Wetenschapswinkels alleen vragen gericht op de maatschappij, maar deze avond gaat het twee kanten op. Met een reuze Triviant-spel worden vragen gesteld aan de voorbijgangers. De vragen komen voor een deel uit het project 400 dagen voor 400 vragen, dat opgezet werd voor het 400-jarige lustrum van de Rijksuniversiteit Groningen. Stadlers tegen Studenten: de hele avond is het een spannende race, maar op het allerlaatste moment verslaan de Studenten de Stadlers: ze hebben als eerste hun trivianthouder vol.

Naast het Triviantbord is ook de kunstfietsaanhangert aanwezig. Bij dit gezelli-

Stemmen op thema's

De vragen van het 400 vragen-project zijn door de Wetenschapswinkels geanalyseerd en samengebracht in het boekje *Waarom is een paard niet zindelijk?* - en 399 andere vragen aan de RUG. Uit deze analyse bleek dat veel vragen bij bepaalde thema's horen. De thema's keerden terug tijdens de Nacht van Kunst & Wetenschap, zodat de mensen konden stemmen. Waar moet nou echt meer onderzoek naar komen

Hieronder ziet u de top 6

1. Leren en ontwikkelen
2. Natuur en Techniek
3. Taal, Cultuur en Geschiedenis
4. Gezondheid
5. Een werkende samenleving
6. Religie en Filosofie

ge kraampje kunnen mensen aangeven welke thema's er hoger op de nationale wetenschapsagenda moeten komen. Ook is er hier ruimte voor gesprek met de Wetenschapswinkels. Mensen stellen nieuwe vragen, willen meer weten over de vragen van het Triviantspel of blijven gewoon even kijken. De avond is een groot succes, zoals blijkt uit een reactie van een bezoeker: "Ik wil de hele avond hier blijven!"

Wanted: Sustainable Researcher

Benieuwd wat de universiteit aan duurzaam onderzoek doet? En hoe dit toegepast kan worden in de stad en voor haar bewoners? Greenest Research voor Groningen legt een link tussen duurzaam onderzoek aan de universiteit en de mogelijke toepassingen ervan voor de stad. Tijdens het inspiratiefestival over de toekomst Let's Gro 2015 kon je ervaren wat onderzoek kan betekenen voor Groningen en voor jou als individu.

De winnaars van Greenest Research georganiseerd door Green Office, vlnr: Maurie Mutsaerts, Joey Koning en Nynke Kooistra

Verschillende (aspirant)onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen gingen tijdens het festival de strijd met elkaar aan voor de titel van Groenste onderzoek voor Groningen. De geselecteerde onderzoeken kon je gedurende het hele festival bestuderen bij de posterpresentatie. In een aparte sessie werden 7 projecten gepitcht voor het publiek en een vakjury. De prijs van de vakjury ging naar Joey Konings (Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen) die het project Groen Grunn pitchte. Dit project heeft hij samen uitgevoerd met

Roy Gommer (FWN), Etienne Wilkens (FEB), Nynke Kooistra (FWN), Maurie Mutsaerts (GMW) onder begeleiding van Karin de Boer (Bèta Wetenschapswinkel) en Henny van der Windt (SSG).

Het project is een bacheloronderzoek van de universiteitsbrede minor People Planet Profit (PPP). De jury (onder voorzitterschap van wethouder Mattias Gijsbertsen) prees de relevantie en brede PPP perspectieven van het project, gepresenteerd in een verzorgde pitch en een mooie poster.

Vier vragen aan de student

Joey Koning (21 jaar)

Hoe heb je het wetenschapswinkelproject ervaren?

Ik heb de minor People, Planet, Profit als erg positief ervaren. Het is dan ook een van de leukste periodes van mijn studie tot nu toe! Tijdens de eerste (theoretische) helft van de minor draaide elke week om een bepaald thema, waar zowel vanuit de universiteit als uit de praktijk gastsprekers voor kwamen. Daardoor kregen we veel afwisselende verhalen, wat erg interessant was! Daarnaast was er veel interactie met andere studenten doordat er veel groepsopdrachten waren. Van mijn eigen studie kende ik maar een beperkt deel van de mensen, je vaste groepje, maar bij de minor kende ik binnen een week iedereen van naam!

De opbouw van de minor was sterk. Het eerste blok bestond vooral uit theorie, waarna we in het tweede blok een grote praktijkopdracht hadden. Daarbij kreeg je veel vrijheid en moest je aan een bestaande opgave werken, samen met de gemeente en andere mensen uit de praktijk.

Wat was er lastig en wat heb je geleerd?

Die grote vrijheid bij de praktijkopdracht bleek best wel lastig te zijn. Je had geen verplichte aanwezigheid meer en alleen een einddeadline waar je naartoe moest werken (maar ja, die was 2½ maand weg). Als student heb je dan wel eens de neiging om zo'n opdracht uit te stellen, maar dat hebben we wel aardig opgelost door eigen deadlines op te stellen.

Wat vond je het leukst?

Het leukste aan de minor vond ik de (voor mij) nieuwe elemen-

ten. Zo moest ik na twee jaar met mijn bachelor groep ineens samenwerken met studenten van over de hele universiteit, plus studenten die van andere universiteiten kwamen om hun minor hier te volgen. Dat leverde een heleboel nieuwe perspectieven op, waardoor interessante discussies ontstonden!

Wat ook nieuw voor me was, was het werken aan praktijkopdrachten met mensen uit de praktijk. Tijdens mijn bachelor (technische planologie) had ik tot dat moment vooral van docenten te horen gekregen hoe alles werkte en hoe alles moest en het was interessant om dat vanuit het praktijkperspectief te horen.

Wat doe je nu?

Op dit moment volg ik de master sociale planologie aan de RUG en ben ik bezig met het schrijven van mijn masterscriptie. Dat gaat over stadslandbouw, wat ook één van de grote onderwerpen was tijdens de minor. Er is toch iets blijven hangen van de minor die ik erg interessant vind en waar ik mee door wil gaan!

Afgelopen nov. heb ik samen met mijn groep ons onderzoek gepresenteerd over de vergroening van de binnenstad bij de 'Greenest Research Contest' van de Green Office. Dit was een wedstrijd in het teken van de LetsGro week om wie het meest duurzame onderzoek van Groningen deed (tenminste, van de onderzoekers die meededen). Die wedstrijd wonnen we! Vanuit de jury werd de People, Planet, Profit aanpak erg gewaardeerd en was er veel belangstelling voor het onderwerp, dus ik heb waardevolle dingen geleerd en neem veel mee uit de minor!

Beeldpuzzel

Zoek de 7 plaatsen/objecten van 2015

In de foto hieronder zitten 7 plaatsen en objecten verborgen, waar de wetenschapswinkels en de Green Office in 2015 actief (mee) waren. De gezochte woorden zijn een beetje cryptisch uitgebeeld, maar u kunt ze herkennen wanneer u dit jaarbericht aandachtig heeft gelezen.

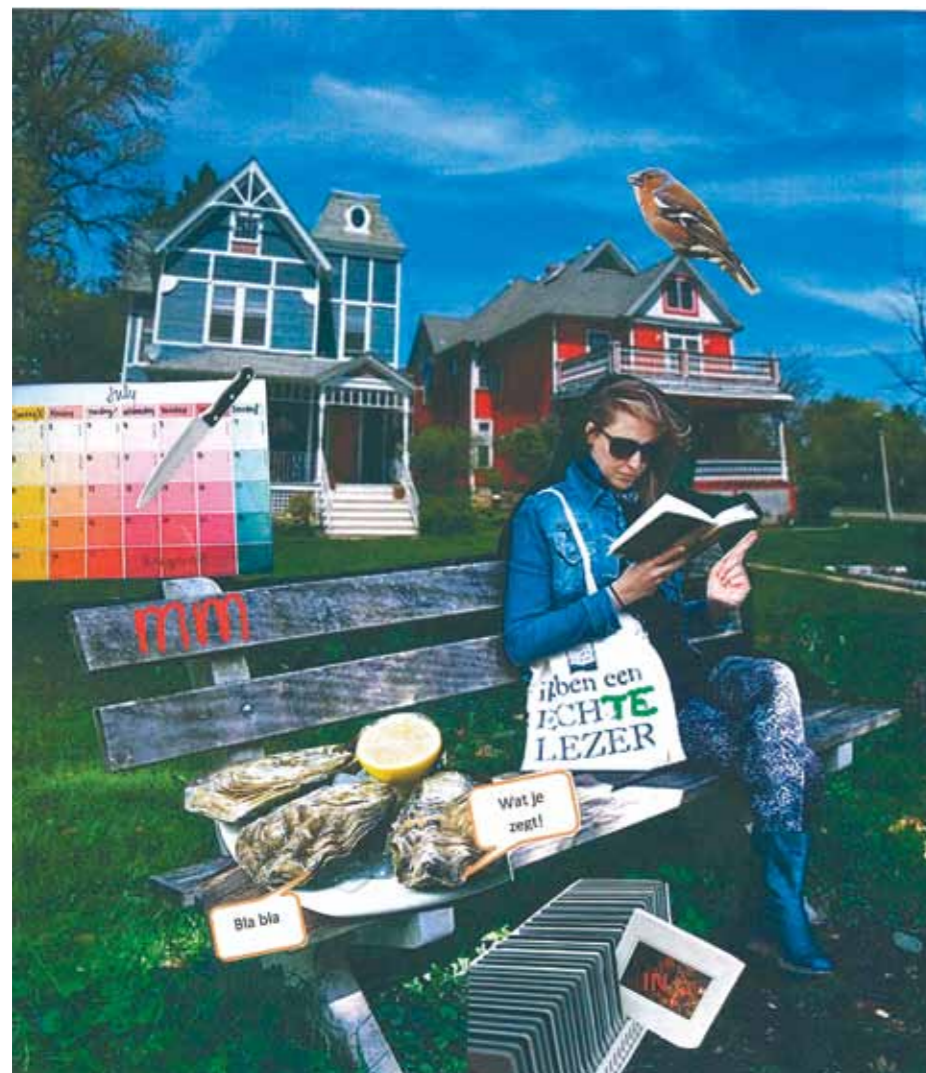
Bijvoorbeeld: Wanneer u 2 paar wielen met verbindingstukken zou zien, kunt u denken aan de Drentse plaats... Assen! Van elke winkel/of- fice zoeken we één woord.

Alles gevonden?

Stuur dan uw oplossing in (mailen naar tawi@rug.nl voor 1 okt. 2016) en win

een duurzaam en maatschappelijk verantwoord verrassingspakket t.w.v. 50€!

Win
een duurzaam
en maatschappelijk
verantwoord
verrassingspakket
t.w.v.
€50,-!

Column Een nieuwe publieksfilosofie

Door Sanne Raap

Wat hebben een woningcorporatie, een recht-bank en een forensisch psychiatrische kliniek met elkaar gemeen? Naast dat ze een belangrijke maatschappelijke functie vervullen roepen ze ook allen af en toe de diensten in van een filosoof. Dit klinkt misschien gek. Publieksfilosofie houdt zich doorgaans bezig met persoonlijke vragen zoals 'hoe moet ik leven' of met moreel-politieke vragen zoals 'moeten wij vluchtelingen welkom heten'. Tenminste, zo lijkt het als je je in het Nederlandse medialandschap begeeft. Er is echter ook een publieksfilosofie die zich met maatschappelijke vraagstukken bezighoudt, maar waarover je niet leest in columns van kranten. Bij vragen zoals, 'hoe houd je een woning delen leuk', of 'hoe beoordeel je bewijs in een rechtszaak' kan een filosoof mogelijke oplossingen aandragen. Levensfilosofie, 'de zin van het leven' of 'wie ben ik' heeft hier weinig mee van doen. Wetenschapsfilosofie, ethiek en logica leveren het gereedschap van deze tweede soort publieksfilosoof. Bij deze wil ik daarom een onderscheid voorstellen tussen publieksfilosofie type 1 en publieksfilosofie type 2. Denk bij 1 aan de immens populaire School of Life van Alain de Botton, of de bijna even bekende Stine Jensen. Denk bij type 2 aan de filosofen van ons Kenniscentrum Filosofie, die praktijkonderzoek combineren met formele modellen en morele theorieën. Een zinvol onderscheid? Ik denk van wel. Maar het zal niet lang duren voordat een filosoof, zij het type 1 of 2, deze tweedeling in twijfel zal trekken. Die neiging wordt wel degelijk door alle filosofen gedeeld.

Het Kenniscentrum Filosofie maakte afgelopen jaar een introductiefilm waarin drie projecten nader worden belicht. <http://www.rug.nl/filosofie/kcf>

Column

De Nationale Wetenschapsagenda: Van praathuis tot lobby?

Door Saskia Visser

Ik zal het maar meteen bekennen: ik heb een dubbel gevoel over de Nationale Wetenschapsagenda. Aan de ene kant vind ik het geweldig dat niet-wetenschappers mee kunnen praten over wat er onderzocht zou moeten worden.

Dat was een aantal jaren geleden nog totaal onbespreekbaar. Ik herinner mij een bijeenkomst in Den Haag over kennisvalorisatie waarop de toenmalige voorzitter van de VSNU (Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten) Sijbolt Noorda bezwoer dat zoiets nooit zou gebeuren. "Laat burgers maar kletsen in het praathuis, maar val daar geen serieuze onderzoekers mee lastig", was wat hij ongeveer zei. Ik kon het niet laten om daar nogal fel op te reageren en me sterk te maken voor goed geïnformeerde burgers die wel degelijk een interessante inbreng kunnen hebben. De meewarige blikken die ik toen ontmoette, gaven mij het beschaamde gevoel dat ik mij als een rare activist had gedragen.

Ook iemand als Vincent Icke ageerde vaak in de media tegen invloed van buitenstanders op de onderzoeksagenda. Aan de hand van enkele voorbeelden van toevallige ontdekkingen die gunstig uitpakten voor de mensheid, waaronder natuurlijk penicilline, framede hij gemakkelijk dat alleen volledige wetenschappelijke vrijheid tot iets nieuws kan leiden. Ik mag toch hopen dat naar de meeste ontdekkingen wel heel gericht is gezocht. Dat burgerinspraak de ontwikkeling van antibiotica zeker niet had tegengehouden... maar misschien de atoombom wel. Noem me naïef, maar ik denk dat het een goed idee is om de samenleving inspraak te geven in de onderzoeksagenda. Dus het leek me prima dat Beatrice de Graaff en Alexander Rinooy Kan bij De Wereld Draait Door een oproep deden om vragen in te sturen.

Aan de andere kant weten we vanuit onze wetenschapswinkelpraktijk en ook uit het jubileumproject "400 vragen aan de RUG" dat mensen ook vragen kunnen stellen waar een onderzoeker niets mee kan. Sommige zijn te individualistisch of tendentius, andere niet onderzoekbaar of juist allang onderzocht. Dus burgers rechtstreeks en ongefilterd invloed geven op een wetenschapsagenda is niet zo'n goed idee. Maar dat gebeurde ook niet.

Er gebeurde wel iets anders. Wetenschappers gingen ook vragen insturen. Je kunt ze als privépersoon ook niet tegenhouden, ik deed het zelf ook. Maar het ging verder dan dat. Ze werden zelfs opgeroepen om vragen in te sturen en dat ook vanuit hun instituut te doen.

Het mochten ook zuiver wetenschappelijke vragen zijn, zonder

connectie met de maatschappij. Dat paste dan in de categorie Science for Society. Dat bracht mij in verwarring. Wat was nu het doel van deze hele actie? De NWA werd een lobby-instrument. De boodschap werd: Zorg dat je onderwerp op de agenda komt, anders vis je straks achter het net als er geld uitgegeven wordt. Toen ik de lijst van uiteindelijk ingediende vragen eens bekeek, bleek dat wetenschappers en masse aan die oproep gehoor hadden gegeven. Van de 12.000 vragen waren er meer dan 9.000 aan een wetenschappelijke organisatie verbonden. Dus minder dan 25% van de vragen komt van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Hoe ging het verder? In de zomer van 2015 volgden er discussiebijeenkomsten over hoe we nu verder moesten met deze enorme berg verzamelde vragen. Ik was op de bijeenkomst Science for Society. Het Rathenau Instituut probeerde daar op een goede wijze de discussie over de thema's op gang te brengen. Dat was zeker weer positief, al waren ook hier weer veel meer wetenschappers aanwezig dan vragenstellers en maatschappelijke organisaties.

Daarnaast probeerden er instituten actie te ondernemen richting de vragenstellers, met antwoorden, uitnodigingen voor lezingen en bijeenkomsten. Maar het doel werd wel steeds vager. Om de enorme hoeveelheid vragen hanteerbaar te maken was er namelijk samengevoegd en geabstraheerd. Met als gevolg dat ook hele concrete interessante vragen onherkenbaar verminkt werden tot vage cluster vragen. Ik herkende mijn eigen vraag ook niet meer terug en ik ben bang dat dat voor de meeste argeloze burgers gold, die vol enthousiasme bij het begin van dit proces betrokken waren.

Onlangs waren er weer bijeenkomsten voor het vervolg in de verschillende clusters. Van een collega hoorde ik dat nu zelfs de wetenschappers klaagden dat ze niets konden met die vage vragen uit het publiek. Ik zeg nog maar een keer dat meer dan 75% van de vragen van de wetenschappers zelf kwam en dat ze oververtegenwoordigd waren bij de bijeenkomsten om de vragen te clusteren en aan te scherpen! Niet erg eerlijk om de burgers deze vaagheid te verwijten.

Waar eindigen we dan? Bij glossy koffietafelboeken met onderzoeksroutes? Bij getouwtrek om extra geld, dat misschien helemaal niet komt? Bij het beeld dat burgers maar wat kletsen in het praathuis en wetenschappers uiteindelijk toch doen wat henzelf goeddunkt? Terug bij af?

Of zal ik als rare activist toch nog maar eens roepen dat het allemaal best kan? Ach, spreken de wetenschapswinkelprojecten in dit jaarbericht niet voor zich...

Bètawinkel

Publicaties

- *Karsten Roelfsema. Cumulative human effects in the Waddensea.* Master EES onderzoeksrapport.
- *Floor Driessen. Opportunities to develop the Living North Sea Initiative; evaluating platform decommissioning and biodiversity policy: A comparison between the biodiversity of historical natural reefs and gas platforms on the Dutch Continental Shelf.* Rijksuniversiteit Groningen, master thesis Science Business & Policy bij IMARES Den Helder.
- *Moniek Gommers. Ecologie Zernike Campus, de toekomst voor de natuur op het Zernike Complex.* Rijksuniversiteit Groningen, master thesis Science Business & Policy.
- *Manon Smand. Gehoorschade door harde muziek bij jongeren; is het huidige beleid adequaat?* Rijksuniversiteit Groningen, master thesis Science Business & Policy bij GGD Groningen.
- *Rutger Steevers. Organische microverontreinigingen in relatie tot een duurzaam waterkwaliteitsbeheer in de waterketen.* Rijksuniversiteit Groningen, master thesis Science Business & Policy bij WLN/Waterbedrijf Groningen.
- *Spyros Balafas, Ralph Bennen, Reinoud Homan, Jarnick Hulzebos, Aniek Koers, Puck Oomen, Marjolein Tepper. A healthy living environment for the elderly (65+).* Master report Science and Policy.
- *E. Andersson, H. Mulder, R. Kuhn, Z. Damianova, S. Bussu. Engaging the public in R&I: why, when, & how.* In Andersson, Bussu, Davis (Eds.), Science, Society and Engagement: An E-Anthology. (pp. 44-50). London: The Involve Foundation.
- *S. Bussu, H. Mulder, S. Pfersdorf, R. Kuhn, G. Mbungu, L. Nierling. Public engagement in R&I.* In Andersson, Bussu, Davies (Eds.), Science, Society and Engagement: An E-Anthology. (pp. 38-40). London: The Involve Foundation.
- *S. Bussu, B. Chonkova, D. Asenova, H. Mulder. Why, when, how to engage: case studies.* In E. Andersson, S. Bussu, & H. Davis (Eds.), Science, Society and Engagement: An E-Anthology. (pp. 51-72). London: The Involve Foundation.
- *L. Krabbenborg, H.A.J. Mulder. Upstream Public Engagement in Nanotechnology: Constraints and Opportunities.* Science Communication, 37(4), 452-484.
- *S.B. Emery, H.A.J. Mulder, L.J. Frewer. Maximizing the Policy Impacts of Public Engagement: A European Study.* Science, Technology & Human Values, 40(3), 421-444.
- *E. Andersson, S. Bussu, H. Davis, H. Mulder,*

L. Kluver, M.L. Jorgenson, L. Nierling, R. Kuhn, V. Kozarev, Z. Damianova, What the Future Holds for Societal Engagement: Future Engagement Report. Copenhagen: Engage2020.

- *H. Mulder, G. Straver. Strengthening Community-University Research Partnerships: Science Shops in the Netherlands.* In Hall, Tandon, & Tremblay (Eds.), Strengthening Community University Research Partnerships: Global Perspectives. (pp. 181-196).

Presentaties

- *Elmar Teeuwissen, Rutger Prins, Sebastiaan Tsirakos, Maarten de Jong, Sietze Bergsma, Wouter van der Beek, Thom Abeln, Richard Verwoerd. Verschillende presentaties bachelorprojecten Technische Bedrijfskunde.*
- *Roy Gommer, Etienne Wilkens, Nynke Kooistra, Maurie Mutsaerts en Joey Konings. Emma van Dijk, Bart Geerdink, Jorien Meems, Jasmijn Staal, Yoran Staas en Hilde de Vries. Presentaties bij symposium People Planet Profit & poster Greenest Research 2016*
- *Roy Gommer, Etienne Wilkens, Nynke Kooistra, Maurie Mutsaerts en Joey Konings. Emma van Dijk, Bart Geerdink, Jorien Meems, Jasmijn Staal, Yoran Staas en Hilde de Vries. Presentaties bij symposium People Planet Profit & poster Greenest Research 2016*
- *Koen Luppens, Anno Veltman, Maarten van Ruitenbeek. Presentaties bachelorproject Technische Bedrijfskunde & Poster Greenest Research 2015.*
- *Simon Brouwer, Lotte Hinkel, Julia Uniken Venema, Marijn Vonk, Andries de Vries, Gerjan Wubs. Symposium Sustainability in Education,* 7 okt. 2015, Honours leadership lab.
- *Cirsten Zwaagstra, Monique Gommers. Presentaties Greenest Research 2015.*
- *Henk Mulder The role of Science Shops and Citizen Science,* presentatie tijdens Societal Challenge Workshop Horizon 2020: Mainstreaming of Public Engagement in Science, Research and Innovation. 27/01/2015, Brussel, België
- *Norbert Steinhaus, Henk Mulder, Michaela Shields. Responsible Research and Innovation at the transatlantic level – A global culture change?,* presentatie tijdens CU2EXPO 2015: Citizen solutions, better world. 28/05/2015, Ottawa, Canada
- *Henk Mulder. Engage2020: Mainstreaming the understanding of Public Engagement.* Presentatie tijdens University Community Engagement Conference: Enhancement and Innovations in Community Engagement. 02/11/2015, Gold Coast, Australia
- *Henk Mulder. RRI Universities, Engagement, Impact, & Science Shops,* invited presentation tijdens Engage 2015: Engaging With Impact. 03/12/2015, Bristol, UK

Geneeskunde & Volksgezondheid

Publicaties

- *Cecil Brouwer. Het meten van werkbeleving:*

De kwaliteit van de Groninger Werkbeleving

- **Screeningslijst (GWS)** - predictieve validiteit en volledigheid, Rijksuniversiteit Groningen, masterthesis Sociologie, feb. 2015.
- *Miranda Bouwman. Voorbereiding pilot studie 'Power for Teens' voor tieners met overgewicht en angstige en depressieve klachten,* Rijksuniversiteit Groningen, masterthesis Ontwikkelingspsychologie, juli 2015.
- *Renate Dolstra. Procesevaluatie van de samenwerking tussen vrijwilligers en professionals die betrokken zijn bij het project Slim Leven,* Rijksuniversiteit Groningen, masterthesis Sociologie, aug. 2015.
- *J. Lamberink. De invloed van sensorische prikkelverwerking op het functioneren van volwassenen met autisme,* Rijksuniversiteit Groningen, masterthesis Klinische Psychologie, nov. 2015.
- *Marret Fortuin. Ontwikkeling van prikkelverwerking bij mensen met een Autisme Spectrum Stoornis en de invloed van hulp en begeleiding gedurende het leven,* Rijksuniversiteit Groningen, masterthesis Ontwikkelingspsychologie, nov. 2015.
- *Letitia de Jong. Een kleine verkenning over de relatie tussen hoogbegaafdheid en PTSS,* Verslag van een aantal interviews, Rijksuniversiteit Groningen, Keuzeproject Persoonlijke Profilering (KPP) Geneeskunde, aug. 2015.
- *Bruno Emans, Noks Nauta, Erik Visscher, Nienke Riemersma. Hoogbegaafde volwassenen zonder werk (1): Inleiding en achtergronden van de respondenten.* IHBV, Wetenschapswinkel Geneeskunde en Volksgezondheid, UMCG, sept. 2015.
- *Bruno Emans, Noks Nauta, Erik Visscher, Nienke Riemersma. Hoogbegaafde volwassenen zonder werk (2): Opleiding en beroepen.* IHBV, Wetenschapswinkel Geneeskunde en Volksgezondheid, UMCG, okt. 2015.
- *R.H. Bakker, J. Tuinstra, G.J. Dijkstra. Nait Soezen: Zichtbare Schakel-project voor wijkverpleegkundige zorg.* Resultaten van een procesevaluatie en lessen voor de toekomst. TSG, 2015, 93, 5:168-171.
- *W. Armbrust, N. Siers, O.T.H.M. Lelieveld, L.J. Mouton, J. Tuinstra, P. Sauer. Fatigue in patients with Juvenile Idiopathic arthritis.* A systematic review of the literature. Seminars in Arthritis and Rheumatism.

Presentatie

- *Jeanet Landsman. Autisme en prikkelverwerking. Een andere beleving van de wereld om je heen; Hoe dan?,* 17 sept. 2015, TGO, Wetenschapswinkel Geneeskunde en Volksgezondheid, Afdeling Gezondheidswetenschappen, UMCG.

Green Office

Evenementen

- **Filmvertoningen** (23 feb. en 10 nov.)
- **Lezingenserie** (16 feb., 9 maart, 13 april, 1 juni, 24 nov.)
- **Health Week** (20-24 april)
- **Excursie Attero** (23 maart)
- **Excursie the Edge** (30 juni)
- **Excursie WaddenMax** (16 nov.)
- **Myth Busters course & symposium** (sept-dec 2015)
- **Strategietafels Duurzaamheid** (30 maart)
- **SustainaBorrel** (22 sept.)
- **Symposium Sustainability Education** (7 okt.)
- **O-Swap kledingruilbeurs** (30 jan., 12 juni, 11 dec.)
- **Open Air Festival Duurzaamheidshoek** (13 aug.)
- **Health Hacks Noorderzon** (24 aug.)
- **Quiz tijdens Dag van de Groninger Geschiedenis** (10 okt.)
- **Greenest Research Uitreiking op Let's Gro** (20 nov.)

Kenniscentrum Filosofie

Publiekpublicaties

- *H. Van Ditmarsch, B. Kooi. One Hundred Prisoners and a Light Bulb.* (With illustrations by Elanchezian). Springer.
- *S. Griffioen. Onttovering, moderniteit en christelijk verleden:* Een analyse van 'Geistesgeschichte' aan de hand van Hans Blumenberg en Marcel Gauchet. Groniek, Historisch Tijdschrift.
- *F. Hindriks. Aan de zijlijn blijven is dus je eigen keus.* Trouw.
- *F. Hindriks, P. Timmerman. Groningers moeten significante voordelen gaan genieten van gaswinning.* Sociale Vraagstukken.
- *F. Hindriks. Laat verantwoordelijkheid niet gijzelen door de vrije wil.* Sociale Vraagstukken.
- *Hindriks F. Niet jij, maar wij zijn de maatschappij.* Sociale Vraagstukken & Friesch Dagblad.
- *M. Pauly. Een huis delen: Hoe hou je het leuk?* Science Shop, University of Groningen.

Publicaties

- **7 Filosofieleswijzers voor Stichting Senia Onderwijs**

Onderwijs

Publicaties

- *M. Osinga. Verschillen in welbevinden van bovenbouwleerlingen op basisscholen in Duitsland, Frankrijk, Nederland en Vlaanderen.* Bachelorthesis Onderwijskunde 2015

- *R.M. Groot. Motivatie van leerlingen in groep 8 van verschillende etnische herkomst.* Bachelorthesis Onderwijskunde 2015
- *S. Mellema. De invloed van herkomst op de ontwikkeling van de nationale en Europese identiteit bij jongeren.* Bachelorthesis Onderwijskunde 2015
- *L. Hofte. De interculturele aanpassing van expatriate kinderen.* Bachelorthesis Onderwijskunde 2015
- *N.E. Heegstra. Onderzoek naar de betrouwbaarheid en validiteit van een kennistoets over Europa.* Bachelorthesis Onderwijskunde 2015

Taal, Cultuur & Communicatie

Publicaties

- *S. Prinsen, M. Wegter. Cultuuroverdracht binnen literaire evenementen van Groninger Forum Bibliotheek.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur, april 2015.
- *M. Duijf, E. Donker. Cultuuroverdracht in leesgroepen Duits.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur, april 2015.
- *M. Oosterhuis. De cultuuroverdracht binnen online leesgroepen nader bekeken.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur, april 2015.
- *D. Keus. De vergelding: Een onderzoek naar de verschillen in cultuuroverdracht tussen leesgroepen Nederlands en Geschiedenis.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur, april 2015.
- *R. Laroo. Discussievragen in leeswijzers.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur.
- *W. Doorn. Lezen in de gevangenis: een inventariserend onderzoek.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur, april 2015.
- *A. Bugrow. Mannelijke leden in leesgroepen: Een onderzoek naar clichés, verschillen tussen mannen en vrouwen en het belang daarvan binnen leesgroepen.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur, april 2015.
- *M. Veenhoff, R. Visser. Redenen om uit een leesgroep te stappen.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur, april 2015.
- *M. ter Harmsel. Voorbereiding in leesgroepen Geschiedenis.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur, april 2015.
- *A. Voor in 't Holt, N. Lucassen. Wilde leesclubs: Een veldonderzoek naar cultuuroverdracht en sociale waarde.* Onderzoeksverslag Ma-college Gedeelde literatuur, april 2015.
- *D. Brandenburg, N. Hilton. Steenwijk: Folk Perception and Regional Language of the Youth.* Masterscriptie Minorities & Multilingualism, 2015, juni 2015.

- *M. de Groot, E. Peters, E.E. Komrij, P. van Engelen, F.W. Mijland, F.B. Keikes, J. Kroes. 7 Senia-museumwijzers,* sept. 2015
- *J. Spijkstra, R. Visser, M. Hoekstra, E. Eelkema, N. Lucassen, A. Garnier, V. Fijan, M. Lange, K. Varbelow, G. Aartsma, N. Gerritsen. 12 Senia-leeswijzers.* Nederlands (6), Engels (5), Frans (1), sept. 2015
- *S. van Voorst, S. Visser. (Ed.). Gedeelde literatuur: Cultuuroverdracht in leesgroepen.* Groningen: Barkhuis Publishing, boek, okt. 2015.
- *A. Raterink, N.M. Slim. Ontwikkeling communicatiemiddel zorgboerderij de Mikkelderhorst,* Stageverslag, Ma-CIW, okt. 2015
- *L. Wijbrands, A. Prins, H. Heyde, T. van Schie, I. Kruize, M. van Lingen, E. van Brandenburg, J. van Riezen, S.J. Visser. Taal van de maand. Twaalf taalportretten op meertalig.nl,* jan.-dec. 2015
- *S.J. Visser. (Voor)lezen kan in alle talen,* lezing Bibliotheek Waterland, Purmerend, 17 feb. 2015
- *S.J. Visser. Meertaligheid in de maatschappij,* gastcollege veel- en meertaligheid, 17 maart 2015
- *M. Scholte, M. Wilhelm, L. Veneman, S. de Vries, B. Sprenger de Rover, T. Anker, E. Lazaros, S.J. Visser. Taal der muziek,* 5 workshops op korendag Femmes majeures, Groningen, 18 april 2015
- *S.J. Visser. Voorlezen kan in alle talen,* lezing en discussie Humanitas voorleesvrijwilligers, Groningen 2 juni 2015
- *S.J. Visser. De vraag achter de vraag,* presentatie op vakconferentie wetenschapscommunicatie, Amsterdam, 25 sept.
- *S. van Voorst, J.M.L. den Toonder, M. Duijf, M. ter Harmsel, W. Doorn. Lezingen symposium Gedeelde literatuur,* Amersfoort, 9 okt. 2015
- *A. Raterink, N.M. Slim. Presentatie en workshop medewerkers en bestuur Mikkelderhorst,* Haren, 13 en 15 okt. 2015
- *M. ter Harmsel, S.J. Visser. Gedeelde literatuur. Cultuuroverdracht in leesgroepen,* workshop lezersdag Senia, Utrecht, 4 nov. 2015
- *S.J. Visser. Hoe kinderen meertalig opgroeien,* workshop vrijwilligers Homestart, Humanitas, Groningen, 24 nov. 2015

Zullen we

kennis

maken?

